

תָּא חָזִי, בְּכָל אֲתֵר דְּצַדִּיקָא אָזְלִי, קְדָשָׁא בְּרִידָ
הוּא נְטִיר לֹזֵן וְלֹא שָׁבִיק לֹזֵן. דְּוֹד אָמַר, (תהלים
 כג) **גַּם כִּי אֵלֶךְ בְּגִיּא צַלְמוֹת לֹא אֵירָא רַע כִּי אֲתָה**
עִמָּדִי שְׁבַמְךָ וּמִשְׁעֲנִתְךָ וְגו'. בְּכָל אֲתֵר דְּצַדִּיקָא
אָזְלִי, שְׁכִינְתָּא אָזְלֹא עִמָּהוֹן וְלֹא שָׁבִיק לֹזֵן.
יוֹסֵף אָזֵל בְּגִיּא צַלְמוֹת וְנִחְתּוּ לִיה לְמַצְרַיִם,
שְׁכִינְתָּא הָיָת עִמִּיהָ. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, וַיְהִי
יְיָ אֶת יוֹסֵף. וּבְגִין דְּהָיָת עִמִּיהָ שְׁכִינְתָּא בְּכָל מַה
דְּהָיָת עָבִיד הָוָה מְצַלַּח בְּיָדֶיהָ. דְּאֶפְּלוּ מָאֵי דְהָוָה
בְּיָדֶיהָ וְהָוָה תָּבַע לִיה מְאִרִּיה בְּגוֹנָא אֲחֵרָא, הָוָה
מִתְהַפֵּךְ בְּיָדֶיהָ לְהַהוּא גּוֹנָא דְרַעוּתָא דְמְאִרִּיהָ הָוָה
רַעִי בִיהָ. כְּמָה דְאֵת אָמַר, וַיִּרְא אֲדֹנָיו כִּי יְיָ אֲתוּ
וְכָל אֲשֶׁר הוּא עֲשָׂה יְיָ מְצַלִּית בְּיָדוֹ, מְצַלִּית בְּיָדוֹ
וְדָאֵי, כִּי יְיָ אֲתוּ.

לשון הקודש

שְׁכִינְתוֹב וַיְהִי ה' אֶת יוֹסֵף. וּמִשּׁוּם
 שְׁכִינְתָּה הֵיטָה עִמּוֹ - בְּכָל מַה שְׁהֵיָה
 עוֹשָׂה, הָיָה מְצַלִּית בְּיָדוֹ. שְׁאֶפְּלוּ מַה
 שְׁהֵיָה בְּיָדוֹ וְהָיָה מְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ אֲדוֹנּוֹ
 בְּגוֹן אַחֵר - הָיָה מִתְהַפֵּךְ בְּיָדוֹ לְאוֹתָהּ
 הַצּוֹרֵחַ שְׂרָצוֹן אֲדוֹנּוֹ הָיָה רוֹצֵחַ בָּהּ,
 כְּמוֹ שְׁנֵאמַר וַיִּרְא אֲדֹנָיו כִּי ה' אֲתוּ
 וְכָל אֲשֶׁר הוּא עֲשָׂה ה' מְצַלִּית בְּיָדוֹ.
 מְצַלִּית בְּיָדוֹ וְדָאֵי, כִּי ה' אֲתוּ.

בַּא רְאֵה, בְּכָל מְקוֹם שְׁהַצַּדִּיקִים
הוֹלְכִים, תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר
אוֹתָם וְלֹא עוֹזֵב אוֹתָם. דְּוֹד אָמַר (שם כג)
גַּם כִּי אֵלֶךְ בְּגִיּא צַלְמוֹת לֹא אֵירָא רַע
כִּי אֲתָה עִמָּדִי שְׁבַמְךָ וּמִשְׁעֲנִתְךָ וְגו'.
בְּכָל מְקוֹם שְׁהַצַּדִּיקִים הוֹלְכִים,
הַשְׁכִּינָה הוֹלְכֵת עִמָּהֶם וְלֹא עוֹזֵבֵת
אוֹתָם.

יוֹסֵף הֵלֵךְ בְּגִיּא צַלְמוֹת וְהוֹרִידוּ אוֹתוֹ
לְמַצְרַיִם - הַשְׁכִּינָה הֵיטָה עִמּוֹ, וְהוּ

תָּא חַוִּי, וַיַּדַע אֲדֹנָיו כִּי יִי אֶתוֹ לֹא כְּתִיב, אֶלֶּא
 וַיֵּרָא אֲדֹנָיו, דְּהָא בְּעֵינָיו הָוָה חָמֵי עוֹבְדָא
 דְּנַסְיָן בְּכָל יוֹמָא דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבֶד בִּידֵיהּ,
 וְעַל דָּא וַיְבָרַךְ יִי אֶת בֵּית הַמְצַרִּי בְּגִלְלָא יוֹסֵף. קֻדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא נָטִיר לֹזֵן לְצַדִּיקָא וּבְגִינֵהוֹן נָטִיר לֹזֵן
 לְרְשִׁיעֵיָא, דְּהָא רְשִׁיעֵיָא מִתְּבַרְכִּין בְּגִינֵהוֹן דְּצַדִּיקָא.
 בְּגִזְזָא דָּא כְּתִיב, (שמואל ב 1) וַיְבָרַךְ יִי, אֶת בֵּית עֶבֶד
 אָדָם [הַגִּתִּי], בְּעֶבֶר אַרְוֹן הָאֱלֹהִים.

צַדִּיקָא, אַחֲרֵינֵן מִתְּבַרְכִּין בְּגִינֵיהוּ, וְאֵינֹן לֹא
 יְכָלוּ לְאַתְזָנָא (ס"א לַאשְׁתִּזְבָּא) בְּזִכּוֹתֵיהוּ, וְהָא
 אִיִּקְמוּהָ. יוֹסֵף אֶתְבָּרַךְ מְאִירָה בְּגִינֵיהּ, וְאִיהוּ לֹא יְכִיל
 לְאַשְׁתִּזְבָּא בְּזִכּוֹתֵיהּ מִיָּהּ וּלְנַפְקָא לְחִירוֹ.

וּלְבַתָּר אַעִיל לִיָּה בְּבֵית הַסֵּהר כְּמָה דְאַתָּ אָמַר
 עֲנֵנוּ בְּכָפֶל רְגְלוֹ בְּרֹזֶל בְּאָה נַפְשׁוֹ, (תהלים קה)

לשון הקודש

וַיְבָרַךְ ה', אֶת בֵּית עֶבֶד אָדָם, [הַגִּתִּי]
 בְּעֶבֶר אַרְוֹן הָאֱלֹהִים.

הַצַּדִּיקִים, מִתְּבַרְכִּים הָאֲחֵרִים בְּגִלְגָּל,
 וְהֵם לֹא יְכָלוּ לְהִזּוֹן וְס"א לְהַנְצִיל בְּזִכּוֹתָם,
 וְהָרִי פִרְשׁוּהָ. יוֹסֵף הִתְבָּרַךְ אֲדוֹנָו
 בְּגִלְגָּלוֹ, וְהוּא לֹא יְכָל לְהַנְצִיל מִמֶּנּוּ
 בְּזִכּוֹתוֹ וּלְצַאת לְחֵירוֹת.

וְאַחַר כֵּן הִכְנִים אוֹתוֹ לְבֵית הַסֵּהר,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קה) עֲנֵנוּ בְּכָפֶל רְגְלוֹ

בְּאָה רְעָה, וַיַּדַע אֲדֹנָיו כִּי ה' אֶתוֹ לֹא
 כְּתוּב, אֶלֶּא וַיֵּרָא אֲדֹנָיו, שְׁהָרִי בְּעֵינָו
 הָיָה רוֹעָה מַעֲשֵׂה גַסִּים בְּכָל יוֹם
 שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה בְּיָדוֹ, וְעַל בֵּן
 וַיְבָרַךְ ה' אֶת בֵּית הַמְצַרִּי בְּגִלְלָא יוֹסֵף.
 הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר אֶת הַצַּדִּיקִים,
 וּבְגִלְגָּל הוּא שׁוֹמֵר אֶת הָרְשָׁעִים,
 שְׁהָרִי הָרְשָׁעִים מִתְּבַרְכִּים מִשׁוּם
 הַצַּדִּיקִים. כְּמוֹ כֵּן כְּתוּב (שמואל ב-1) וַיְבָרַךְ

עַד דְּלַבְתַּר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַפִּיק לִיה לְחִירוֹ
 וְשִׁלְטִיָּה עַל כָּל אַרְעָא דְּמַצְרַיִם. וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב וְלֹא
 יַעֲזֹב אֶת חֲסִידָיו לְעוֹלָם (דף קפט ע"ב) נִשְׁמְרוּ, חֲסִידוֹ כְּתִיב
 וְאֶתְמַר. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲגִין עַל־יְהוּ דְּצַדִּיקָא,
 בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְּאִתִּי. דְּכְתִיב, (תהלים ה) וַיִּשְׁמְחוּ
 כָּל חוֹסֵי בְךָ לְעוֹלָם יִרְנְנוּ וְתַסֵּךְ עָלֵינוּ וַיַּעֲלֵנוּ בְךָ
 אוּהְבֵי שְׁמֶךָ:

וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּשָּׂא אִשְׁתְּ אֲדֹנָיו אֶת
 עֵינֶיהָ אֶל יוֹסֵף. רַבִּי חֵיָא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קג)
 בָּרְכוּ יי מְלֹאכֵינוּ גְבַרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַ בְּקוֹל
 דְּבָרוֹ. תָּא חֲזִי, כַּמָּה אַצְטְרִיךְ לִיה לְבַר נֶשׁ
 לְאַסְתְּמָרָא מִחֻבּוֹי, וְלִמְיַהֵךְ בְּאַרְחַ מִתְּקַנָּא. בְּגִין
 דְּלֹא יִסְטֵי לִיה תְּהוּא יַצַּר הָרַע, דְּאִיהוּ מְקַטְרְגָא לִיה
 כָּל יוֹמָא וַיּוֹמָא, כַּמָּה דְּאֶתְמַר.

לשון הקודש

וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּשָּׂא אִשְׁתְּ
 אֲדֹנָיו אֶת עֵינֶיהָ אֶל יוֹסֵף. רַבִּי חֵיָא
 פָּתַח וְאָמַר, (שם קג) בָּרְכוּ הוּ מְלֹאכֵינוּ
 גְבַרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ
 בֵּא רְאָה כַּמָּה אַצְרִיךְ הָאָדָם לְהַשְׁמַר
 מִחֻטְאֵינוּ וְלִלְכַת בְּדַרְךָ מִתְּקַנָּת, כְּדִי
 שְׁלֹא יִסְטֵי אֹתוֹ תִּיצַר הָרַע תְּהוּא,
 שֶׁהוּא מְקַטְרְגָא לוֹ כָּל יוֹם וַיּוֹם, כַּמּוֹ
 שְׁמָמָר.

בְּרִזְל כַּמָּה נִפְשׁוּ, עַד שְׁלֹאֲחַר מִבְּנֵי
 הַקְּדוּשָׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹצִיא אוֹתוֹ לְחֵרוֹת
 וְהַשְׁלִיט אוֹתוֹ עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם.
 וּמִשׁוּם כֶּךָ כְּתוּב וְלֹא יַעֲזֹב אֶת חֲסִידָיו
 לְעוֹלָם נִשְׁמְרוּ. כְּתוּב חֲסִידוֹ וּנְתַבְּמָר,
 וְהַקְּדוּשָׁ בְּרוּךְ הוּא מַגֵּן עַל הַצַּדִּיקִים
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שְׂכַתוּב
(תהלים ה) וַיִּשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי בְךָ לְעוֹלָם
 יִרְנְנוּ וְתַסֵּךְ עָלֵינוּ וַיַּעֲלֵנוּ בְךָ אוּהְבֵי
 שְׁמֶךָ.

וּבְגִין דַּאִיהוּ מְקַטְרָנָא לִיה תְּדִיר, בְּעֵי בַר נָשׁ
 לְאַתְתַּקְפָּא עֲלֵיהּ, וְלֹאסְתַּלְקָא עֲלֵיהּ בְּאַתְר
 תְּקִיפּוּ. דְּבְעֵי לְמַהוּי גַבְר עֲלֵיהּ, וְלֹאשְׁתַּתְּפָא בְּאַתְר
 דְּגַבּוּרָה. בְּגִין דְּכַד בַּר נָשׁ אַתְקַף עֲלֵיהּ, כְּדִין אִיהוּ
 בְּסִטְר גַּבּוּרָה, וְאַתְדַּבֵּק בֵּיהּ לְאַתְתַּקְפָּא. וּבְגִין דְּהָתוּא
 יִצְר הָרַע תְּקִיף, בְּעֵי בַר נָשׁ דִּיהָא תְּקִיף מִינֵיהּ.

וְאַלִּין בְּנֵי נָשָׂא דַּאִתְתַּקְפּוּ עֲלֵיהּ, אַקְרוּן גַּבּוּרֵי כַח,
 לְאַשְׁתַּכְּחָא זִנָּא עִם זִינֵיהּ. וְאַלִּין אֵינּוּן
 מְלֹאכְיוּ דְקַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, דַּאֲתִיין מִסִּטְרָא דְגַבּוּרָה
 קִשְׂיָא, לְאַתְתַּקְפָּא עֲלֵיהּ, גַּבּוּרֵי כַח עוֹשֵׂי דְבָרוּ. בְּרַכּוּ
 יי מְלֹאכְיוּ, בְּיוֹסֵף, דַּאֲקָרֵי צְדִיק וְגַבּוּר וְנָטַר בְּרִית
 קַדִּישָׁא דַּאֲתִרְשִׁים בְּגִינֵיהּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, מָאֵי
 הִיא, הָא אֹקְמוּהָ אַתְר דָּא דִּיצְר הָרַע מְקַטְרָנָא,

לשון הקודש

נִקְרָאִים גַּבּוּרֵי כַח, שְׂיִמְצָא מִין עִם
 מִינּוּ, וְאֵלוּ הֵם מְלֹאכְיוּ שֶׁל הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, שְׂבָאִים מִצַּד הַגַּבּוּרָה
 הַקִּשָּׁה, לְהַתְּגַבֵּר עָלָיו, גַּבּוּרֵי כַח עוֹשֵׂי
 דְבָרוּ. בְּרַכּוּ ה' מְלֹאכְיוּ – כְּמוֹ יוֹסֵף
 שֶׁנִּקְרָא צְדִיק וְגַבּוּר וְשָׁמַר בְּרִית
 הַקְּדִישׁ הַרְשׁוּמָה בְּתוֹכוֹ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה, מַה זֶה הִיא? הֲרֵי פִרְשׁוּהָ, מְקוֹם

וּמִלְשׁוֹם שֶׁהוּא מְקַטְרָנָא לֹא תְּמִיד, צָרִיד
 הָאָדָם לְהַתְּגַבֵּר עָלָיו וּלְהַתְּעַלּוֹת עָלָיו
 בְּמְקוֹם שֶׁל הַזֶּקֶן, שֶׁצָּרִיד לְהִיּוֹת גּוֹבֵר
 עָלָיו וּלְהַשְׁתַּתֵּף בְּמְקוֹם שֶׁל גַּבּוּרָה,
 מִשׁוּם שְׂבָאֵשׁר אָדָם גּוֹבֵר עָלָיו, אִז
 הוּא מִצַּד הַגַּבּוּרָה וְנִדְבֵק בּוֹ לְהַתְּגַבֵּר,
 וּמִשׁוּם שְׂאוֹתוֹ יִצְר הָרַע תְּקִיף, צָרִיד
 הָאָדָם לְהִיּוֹת תְּקִיף מִמֶּנּוּ.

וּבְנֵי הָאָדָם הִלְלוּ שְׂמַתְגַּבְּרִים,

דַּאִיְהוּ דְרַגְא אַחַר הַדְּבָרִים. בְּגִין דְּיוֹסֵף יֵהֵב לִיָּה
 דּוּכְתָא לְקַטְרָגָא, דְּתַוּה יוֹסֵף מְסַלְסַל בְּשַׁעְרֵיהּ וְאַתְקִין
 גְּרַמְיָה וְקָשִׁיט לִיָּה, כְּדִין אֲתִיְהִיב דּוּכְתָא לִיַּצֵּר הָרַע
 לְקַטְרָגָא. דְּאָמַר, וּמָה אָבּוּי דַּאִיְהוּ מְתַאבֵּל עָלֵיהּ,
 וְיוֹסֵף מְקָשִׁיט גְּרַמְיָה, וּמְסַלְסַל בְּשַׁעְרֵיהּ, כְּדִין אֲתַגְרִי
 בֵּיהּ דּוּכָא וְקַטְרִיג לִיָּה:

וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. תָּא חַזִּי, בּוֹמְנָא
 דְּקוּדְשָׁא כְּרִיד הוּא אֲשַׁנְחַ בֵּיהּ בְּעֵלְמָא,
 לְמִידֵן יִתִּיָּה, וְאַשְׁכַּח חֲיִיכִין בְּעֵלְמָא, מַה כְּתִיב, (דְּבָרִים
 י"א) וְעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר וְהֶאֱדָמָה לֹא
 תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ, וּכְדִין וְאַבְדַּתֶּם מְהֵרָה. דְּהָא בְּגִין
 חוֹבִין דְּכַנֵּי נָשָׂא, שְׂמִיָּא וְאַרְעָא אֲתַעְצָרוּ, וְלֹא נַחֲנִי
 נְמוּסִיָּהוּן כְּדָקָא יְאוּת.

וְתָא חַזִּי, אֵינּוֹן דְּלֹא נָטְרוּ לְהָאִי אֶת קַיִימָא

לשון הקודש

בזמן שהקדוש ברוך הוא משגיח
 בעולם לדון אותו ומוציא רשעים
 בעולם, מה כתוב? (דברים יא) ועצר את
 השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא
 תתן את יבולה. ואז – ואבדתם מהרה.
 שהרי משום הטאי בני האדם השמים
 נעצרים ולא נוהגים בחקותיהם כראוי.
 ובא וראה, אותם שלא שומרים את
 ברית הקדש הזו, גורמים התפרדות

זה שיצור הרע מקטרג, שהוא הדרגה
 אחר הדברים. משום שיוסף נתן לו
 מקום לקטרג, שהיה יוסף מסלסל
 בשער ומתקן את עצמו ומקשט אותו,
 אז נתן מקום ליצור הרע לקטרג,
 שאמר: ומה אביו מתאבל עליו, ויוסף
 מקשט את עצמו ומסלסל בשער? אז
 התגרה בו הדב וקטרג לו.
 ויהי אחר הדברים האלה. בא ראה,

דְּקוֹדֶשָׁא, גְרַמֵּי פְרִישׁוּ בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבוּהוֹן דְּבִשְׁמֵיּוֹ,
 בְּגִין דְּכְתִיב וְסַרְתֶּם וְעַבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
 וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם, וְכְתִיב וְעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה
 מָטָר. דִּהְיֵי אִיהוּ כְּמֵאן דְּסַגִּיד לְאַלְהָא אַחְרָא,
 דְּמִשְׁקַר בְּהֵאֵי אֶת קַיִמָּא קַדִּישָׁא.

וְכַד אֶת קַיִמָּא קַדִּישָׁא אֶתְנַטִּיר בְּעֵלְמָא כְּדָקָא
 יְאוּת, כְּדִין קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִיב בְּרַכָּאן
 לְעִילָא לְאַתְרָקָא בְּעֵלְמָא. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (תהלים סח)
 גִּשְׁם נְדָבוֹת תִּנְיָף אֱלֹהִים נַחֲלַתְךָ וְנִלְאָה אֶתָּה
 כּוֹנֵנְתָה. גִּשְׁם נְדָבוֹת, דָּא גִּשְׁם דְרַעוּתָא. כַּד אֶתְרַעֵי
 קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וּבְעֵי לְאַרְקָא לָהּ
 בְּרַכָּאן, כְּדִין נַחֲלַתְךָ וְנִלְאָה אֶתָּה כּוֹנֵנְתָה.

נַחֲלַתְךָ, אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּאֵינּוֹן אַחֲסַנְתִּיּה דְּקוֹדֶשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (דברים לב)

לשון הקודש

כְּמֵוּ שְׁנַאֲמַר (תהלים סח) גִּשְׁם נְדָבוֹת תִּנְיָף
 אֱלֹהִים נַחֲלַתְךָ וְנִלְאָה אֶתָּה כּוֹנֵנְתָה.
 גִּשְׁם נְדָבוֹת - זְהוּ גִּשְׁמֵי רְצוֹן,
 כְּשִׁמְתַרְצָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם
 בְּנֵסֶת יִשְׂרָאֵל וְרוּצָה לְהַרְיֵק לָהּ
 בְּרַכּוֹת, אֲזִי נַחֲלַתְךָ וְנִלְאָה אֶתָּה
 כּוֹנֵנְתָה.

נַחֲלַתְךָ - הֵם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם נַחֲלַתוֹ
 שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמֵוּ שְׁנַאֲמַר

בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבוּיָהֶם שְׁבַשְׁמַיִם, מִשׁוּם
 שְׁכַתּוּב וְסַרְתֶּם וְעַבַדְתֶּם אֱלֹהִים
 אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם, וְכַתּוּב וְעָצַר
 אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר. שְׁזַהוּ כְּמֵו
 שְׁמִשְׁתַּחֲוִיָה לְאַלוּהַ אַחַר, שְׁמִשְׁקַר
 בְּאוֹת הַבְּרִית הַקְדוּשָׁה הַזֹּאת.

וְכַאֲשֶׁר הַבְּרִית הַקְדוּשָׁה נִשְׁמְרַת
 בְּעוֹלָם כְּרַאוּי, אֲזִי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 נוֹתֵן בְּרַכּוֹת לְמַעַלָּה לְהַרְיֵק בְּעוֹלָם,

יַעֲקֹב חָבַל נַחֲלָתוֹ. וְנִלְאַה, דָּא כְּנַסְתּוּ יִשְׂרָאֵל, דְּאִיהִי
נִלְאַה בְּאַרְעָא אַחְרָא, דְּאִיהִי צִחְיָא לְמִשְׁתִּי, וּכְדִין
אִיהִי נִלְאַה. וְכַד הָהוּא גִשְׁם דְּרַעוּתָא אֲתִיְהִיב, כְּדִין
אַתָּה כּוֹנְנָתָה.

וְעַל דָּא, שְׁמִיָּא וְאַרְעָא, וְכָל חִילִיחוּן, כְּלָהוּ קַיִמָּא
עַל קַיִמָּא דָּא. דְּכַתִּיב (ירמיה לג) אִם לֹא בְרִיתִי
יּוֹמָם וְלַיְלָה חֻקֹּת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי. וּבְגִין כֶּךָ
כְּפַעִי לְאַזְדַּחְרָא בְּדָא, וְהָא אִוְקְמוּתָהּ. וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב,
וַיְהִי יוֹסֵף יִפְהַ תְּאֵר וַיִּפְהַ מְרָאָה, וּבִתְרִיָּה כְּתִיב
וַתִּשָּׂא אִשְׁתּוֹ אֲדֹנָיו אֶת עֵינֶיהָ אֶל יוֹסֵף.

וַיְהִי כְּדַבְּרָה אֶל יוֹסֵף יוֹם יוֹם. רַבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח
וְאָמַר, (משלי ו) לְשִׁמְרֵךְ מֵאִשְׁתּוֹ רָע וְגוֹ', וּפְאִין
אֵינּוֹן צְדִיקִיָּא, דִּידְעִי אֲרַחֲוִי דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
לְמִיזַל כְּהוּ. בְּגִין דְּאֵינּוֹן מְשִׁתְּדִלִי בְּאוֹרֵייתָא יִמָּא

לשון הקודש

(דברים לב) יַעֲקֹב חָבַל נַחֲלָתוֹ. וְנִלְאַה - זו
כְּנַסְתּוּ יִשְׂרָאֵל, שְׁהִיא נִלְאַה בְּאַרְצֵי
אַחְרָתָה. שְׁהִיא צְמָאָה לְשִׁתּוֹת, וְאִזּוּ הִיא
נִלְאַה. וּבְשִׁאוֹתוֹ גִּשְׁם שֶׁל רַעוּן נָתַן, אִזּוּ
אַתָּה כּוֹנְנָתָה.

וְעַל כֵּן שְׁמַיִם וָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם, כְּלָם
עוֹמְדִים עַל הַקִּיּוּם הַזֶּה, שְׁכַתּוֹב (ירמיה לג)
אִם לֹא בְרִיתִי יּוֹמָם וְלַיְלָה חֻקֹּת שָׁמַיִם

וַיְהִי כְּדַבְּרָה אֶל יוֹסֵף יוֹם יוֹם. רַבִּי
אֶלְעָזָר פָּתַח וְאָמַר, (משלי ו) לְשִׁמְרֵךְ
מֵאִשְׁתּוֹ רָע וְגוֹ'. אֲשֶׁרֵי הַצְּדִיקִים שְׂיִוְדְעִים

וְלִילִיָּא. דְּכָל מָאן דְּאַשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא יוֹמֵי וְלִילֵי,
 אַחֲסִין תִּרְיִן עַלְמִין, עַלְמָא עַלְאָה, וְעַלְמָא (דף קצ ע"א)
 תַּתְּאָה. אַחֲסִין הַאי עַלְמָא, אַף עַל גַּב דְּלֹא אַתְּעַסַּק
 בָּהּ בַּר נָשׁ לְשִׁמְהָ, וְאַחֲסִין הֵהוּא עַלְמָא עַלְאָה, כִּד
 אַתְּעַסַּק בָּהּ בַּר נָשׁ לְשִׁמְהָ.

תָּא חַיִּי, מַה כְּתִיב, (משלי א)
 אַרְךָ יָמִים בְּיַמִּינָהּ
 בְּשִׂמְאֵלָה עֶשֶׂר וּכְבוֹד. אַרְךָ יָמִים בְּיַמִּינָהּ, מָאן
 דְּאָזִיל לְיַמִּינָהּ דְּאוֹרֵייתָא, אַרְכָּא דְּחַיִּין אִיהוּ לְעַלְמָא
 דְּאִתֵּי. דְּזָכִי תַמָּן לִיקְרָא דְּאוֹרֵייתָא, דְּאִיהוּ יְקָרָא
 וְכַתְּרָא, לְאַתְּעַטְרָא עַל פְּלָא. דְּכַתְּרָא דְּאוֹרֵייתָא
 בְּהֵהוּא עַלְמָא אִיהוּ. בְּשִׂמְאֵלָה עֶשֶׂר וּכְבוֹד, בְּהַאי
 עַלְמָא, דְּאִף עַל גַּב דְּלֹא אַתְּעַסַּק בָּהּ לְשִׁמְהָ, זָכִי
 בְּהַאי עַלְמָא בְּעוֹתְרָא וְיְקָרָא.

לשון הקודש

בימינה בשמאלה עשר וכבוד. ארך
 ימים בימינה - מי שהולך לימין
 התורה, ארך של חיים הוא לעולם
 הבא, שזוכה שם לכבוד התורה, שהוא
 כבוד וכתר להתעטר על הכל, שכתר
 התורה הוא פעולם ההוא. בשמאלה
 עשר וכבוד - בעולם הזה, שאף על גב
 שאינו מתעסק בה לשמה, זוכה בעולם
 הזה לעשר וכבוד.

את רכבי הקדוש פרוך הוא ללכת
 בהם, משום שהם משתדלים בתורה
 יומם ולילה, שכל מי שמשתדל בתורה
 ימים ולילות, נוחל שני עולמות -
 העולם העליון והעולם התחתון. נוחל
 את העולם הזה - אף על גב שאין
 האדם מתעסק בה לשמה. ויורש העולם
 העליון ההוא - בשמתעסק בה האדם
 לשמה.

בא ראה מה פתוב, (משלי א) ארך ימים

דָּהָא רַבִּי תַּיִיא כַּד אָתָּא מִהֶתָּם לְאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל,
 קָרָא בְּאוּרֵייתָא, עַד דִּהּוּ אֲנַפּוּי נְהוּרִין
 בְּשִׁמְשָׁא. וְכַד הוּוּ קְיָיִמִין קַמִּיה פֶּל אֵינּוּן דְּלַעָאן
 בְּאוּרֵייתָא. הָוָה אָמַר, דָּא אֲשַׁתְּדַּל בְּאוּרֵייתָא לְשִׁמְה,
 וְדָא לָא אֲשַׁתְּדַּל לְשִׁמְה, וְהָוָה צִלִּי עַל הַהוּא
 דְּאַתְעַסֵּק לְשִׁמְה, דְּלִיְהוּי הָכִי תְדוּר, וְיִזְבִּי לְעֵלְמָא
 דְּאַתִּי. וְצִלִּי עַל הַהוּא דְּלָא אֲתַעַסֵּק בָּהּ לְשִׁמְה, דִּיִּיתִי
 לְאַתְעַסְקָא בָּהּ לְשִׁמְה, וְיִזְבִּי לְחַיִּי עֵלְמָא.

יּוֹמָא חַד, חָמָא חַד תַּלְמִיד דִּיהָוָה לְעִי בְּאוּרֵייתָא,
 וְאַנְפּוּי מוֹרִיקָן. אָמַר, וְדָא מְהַרְהַר בְּחֻטְאָה
 אִיהוּ דְּנָא. אַחִיד לִיה לְקַמִּיה, וְאַמְשִׁיד עֲלִיה בְּמַלְיָן
 דְּאוּרֵייתָא, עַד דְּאַתִּישֵׁב רוּחִיה בְּגִיְתָהּ. מִן הַהוּא
 יּוֹמָא וְלַהֲלָאָה, שְׂוֵי עַל רוּחִיה, דְּלָא יִרְדֹּף בְּתַר אֵינּוּן
 הַרְהוּרִין בִּישׁוּן, וְיִשְׁתַּדַּל בְּאוּרֵייתָא לְשִׁמְה.

לשון הקודש

לְהַתְעַסֵּק בָּהּ לְשִׁמְה וְיִזְבֵּה לְחַיִּי עוֹלָם.
 יוֹם אַחַד רָאָה תַלְמִיד אַחַד שְׂהִיָּה עוֹסֵק
 בַּתּוֹרָה וּפְנִיּוֹ מוֹרִיקִים. אָמַר, וְדָא
 מְהַרְהַר בְּעֵבְרָה הוּא זֶה. אַחַז אֹתוֹ
 לְפָנָיו, וְהַמְשִׁיד עָלָיו דְּכַרִּי תּוֹרָה עַד
 שְׂהִתְיַשְׁבָּה רוּחוֹ בְּתוֹכוֹ. מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם
 וְהִלָּאָה עָשׂם עַל רוּחוֹ שְׁלָא יִרְדֹּף אַחַר
 אוֹתָם הַהַרְהוּרִים הָרְעִים וְיִשְׁתַּדַּל
 בַּתּוֹרָה לְשִׁמְה.

שְׂהִרִי רַבִּי תַיִיא, כַּאֲשֶׁר בָּא מִשָּׁם
 לְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, קָרָא בַּתּוֹרָה, עַד שְׂהִי
 פְּנִיּוֹ מְאִירִים כְּמוֹ הַשֶּׁמֶשׁ, וּבְשִׂהּוּ
 עוֹמְדִים לְפָנָיו כָּל אוֹתָם שְׂעַסְקוּ בַּתּוֹרָה,
 הִיָּה אוֹמֵר: זֶה הַשְׁתַּדַּל בַּתּוֹרָה לְשִׁמְה,
 וְזֶה לָא הַשְׁתַּדַּל לְשִׁמְה. וְהִיָּה מִתְפַּלֵּל
 עַל אוֹתוֹ שְׂמַתְעַסֵּק לְשִׁמְה, שְׂכַךְ יִהְיֶה
 תַּמִּיד וְיִזְבֵּה לְעוֹלָם הַבָּא. וּמִתְפַּלֵּל עַל
 אוֹתוֹ שְׁלָא הַתְעַסֵּק לְשִׁמְה, שְׂיִבֵּא

**אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, כִּד תָּמִי בַר נָשׁ דְּהִרְתוּרִין בִּישׁוּן
אֲתִינן לְגַבִּיהַ, יִתְעַסֵּק בְּאוּרֵייתָא, וְכַדִּין
יִתְעַבְרוּן מֵינְהּ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כִּד הֵתוּא סְטָרָא
בִּישָׂא אֲתִי לְמַפְתִּי לִיה לְבַר נָשׁ, יְהֵא מָשִׁיךְ לִיה
לְגַבִּי אוּרֵייתָא, וְיִתְפָּרֵשׁ מֵינְהּ.**

**תָּא חַזִּי, דְּהָא תַנִּינָן, דְּכִד הָאִי סְטָרָא בִישָׂא קַיִמָּא
קַמֵּיה דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַסְטָאָה עַל עֲלָמָא
בְּגִין עוֹבְדִין בִּישׁוּן. קֻדְשָׁא בְרִיךְ הוּא חָס עַל עֲלָמָא,
וְיִהִיב עֵיטָא לְבַנֵּי נָשָׂא, לְאַשְׁתּוּבָא מֵינְהּ. וְלֹא יִכִּיל
לְשַׁלְטָאָה עֲלֵיהוֹן וְלֹא עַל עוֹבְדֵיהוֹן, וּמֵאִי אִיהוּ
עֵיטָא, לְאַשְׁתַּדְּלָא בְּאוּרֵייתָא, וְאַשְׁתּוּבּוּ מֵינְהּ. מְנַלָּן,
דְּכַתִּיב, (משלי ו) כִּי גַר מִצְוָה וְתוֹרָה אֹר וְדַרְךְ חַיִּים
תּוֹכַחֹת מוֹסֵר. מַה כְּתִיב בְּתַרְיָה לְשִׁמְרֵךְ מֵאַשְׁתִּי רָע
מִחֻלְקַת לְשׁוֹן נְכַרְיָה.**

לשון הקודש

רעים, הקדוש ברוך הוא חס על העולם, ונותן עצה לבני אדם להנצל ממנו, ולא יוכל לשלט עליהם ולא על מעשיהם. ומה היא העצה? להשתדל בתורה, ונצולים ממנו. מנין לנו? שכתוב (שם ו) כי גר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר. מה כתוב אחריו? לשמרך מאשת רע מחלקת לשון נכרית.

אמר רבי יוסי, בשאדם רואה שבאים אליו הרהורים רעים, יתעסק בתורה, ואז יעברו ממנו. אמר רבי אלעזר, בשאותו הצד הרע בא לפתות את האדם, ומשך אותו לתורה, ויפרד ממנו.

בא ראה, שהנה שנינו, שבאשר הצד הרע הזה עומד לפני הקדוש ברוך הוא להשטין על העולם משום מעשים

וְדָא הוּא סְטָרָא מְסֻאָבָא, סְטָרָא אַחֲרָא. דְּאִיהִי
 קַיִמָא תְדִיר קַמִּיה קַדְשָא בְרִיךְ הוּא,
 לְאַסְטָאָה עַל חוּבִיהוֹן דְּבְנֵי נְשָא. וְקַיִמָא תְדִיר
 לְאַסְטָאָה לְתַתָּא לְבְנֵי נְשָא. קַיִמָא תְדִיר לְעִילָא,
 בְּגִין לְאַדְפְּרָא חוּבִיהוֹן דְּבְנֵי נְשָא, וְלְאַסְטָאָה לֹון עַל
 עוֹבְדֵיהוֹן. וּבְגִין דְּאִתִּיהִיבוּ בְרִשׁוּתֵיהּ, כְּמָה דְּעַבְד
 לִיה לְאִיּוֹב.

וְכֵן קַיִמָא עֲלֵיהּ לְאַסְטָאָה דִּישְׂרָאֵל וְלְאַדְפְּרָא
 חוּבִיהוֹן בְּכָל מָה דְּעַבְדוּ, בְּאִינוֹן וּבְגִין
 דְּקַדְשָא בְרִיךְ הוּא קַיִמָא עֲלֵיהּ בְּדִינָא. בְּדִין
 קָאִים לְאַסְטָאָה לֹון וְלְאַדְפְּרָא חוּבִיהוֹן. וְקַדְשָא
 בְרִיךְ הוּא חָס עֲלֵיהּ דִּישְׂרָאֵל, וַיְהִי לֹון עֵיטָא
 לְאַשְׁתִּזְבָּא מֵיָהּ. וּבְמָה, בְּשׁוֹפֵר בְּיוֹמָא דְּרֵאשׁ
 הַשָּׁנָה, וּבְיוֹמָא דְּכַפּוּרֵי בְּשַׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח דִּיהֲבִין

לשון הקודש

וּלְהַזְכִּיר חַטָּאֵיהֶם בְּכָל מָה שֶׁעָשׂוּ
 בְּאוֹתָן הַפְּעָמִים שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 עוֹמֵד עֲלֵיהֶם בְּדִין, אֲזִי עוֹמֵד לְהַשְׁטִין
 לָהֶם וּלְהַזְכִּיר חַטָּאֵיהֶם, וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא חָס עַל יִשְׂרָאֵל וְנוֹתֵן לָהֶם עֲצָה
 לְהִנָּצֵל מִמֶּנּוּ, וּבְמָה? בְּשׁוֹפֵר, בְּיוֹם שֶׁל
 רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וּבְיוֹם הַכַּפּוּרִים בְּשַׁעִיר
 הַמִּשְׁתַּלַּח שְׁנוֹתָנִים לוֹ, כְּדִי לְהַפְּרֵד

זֶהוּ עַד הַטָּמְאָה. הַצֵּד הָאֲחֵר – שֶׁעוֹמֵד
 תָּמִיד לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַשְׁטִין
 עַל חַטָּאֵי בְנֵי הָאָדָם, וְעוֹמֵד תָּמִיד
 לְהַשְׁטִין לְמַטָּה לְבְנֵי אָדָם. עוֹמֵד תָּמִיד
 לְמַעְלָה כְּדִי לְהַזְכִּיר חַטָּאֵי בְנֵי הָאָדָם
 וּלְהַשְׁטִין לָהֶם עַל מַעֲשֵׂיהֶם, וּמִשׁוּם
 שְׁנוֹתָנוּ בְּרִשׁוּתוֹ, כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה לוֹ לְאִיּוֹב.
 וְכֵן עוֹמֵד עֲלֵיהֶם לְהַשְׁטִין אֶת יִשְׂרָאֵל

לִיה, בְּגִין לְאֶתְפָּרֵשׂ מִנִּיּוּהוּ, וְלֹא־שֶׁתִּדְלָא בְּהֵוֹא
חֹלְקִיה, וְהָא אוֹקְמוּהָ.

תָּא חָזִי, מַה כְּתִיב, (משלי ה) רִגְלֵיהָ יִרְדּוּת מְוֹת שְׂאוּל
צְעָדֶיהָ יִתְמַכּוּ. וּבְרָזָא דְמַחִימְנוּתָא מַה כְּתִיב,
(משלי ג) דְרַכִּיָּה דְרַכִּי נָעַם וְכָל נְתִיבְתֵיהָ שְׁלוֹם. וְאַלִּין
אִינוּן אֲרַחֲוִין וְשְׁבִילִין דְּאוּרִייתָא, וְכָלָא חֲד. הָאִי
שְׁלוֹם וְהָא מְוֹת, וְכָלָא תְּפִיכּוּן דָּא מִן דָּא.

זְבָאָה חֹלְקֵחוֹן דִּישְׂרָאֵל, דְּאִינוּן מִתְדַבְּקִין בֵּיה
בְּקִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא כְּדָקָא חָזִי, וְיַהִיב לֹון
עֵיטָא לְאֶשְׁתְּזַבָּא מִכָּל סְטָרִין אַחֲרַנִּין דְּעֵלְמָא. בְּגִין
דְּאִינוּן עֵמָא קְדִישָׁא לְאַחֲסִנְתֵיהָ וְחֹלְקִיה, וְעַל דָּא
יַהִיב לֹון עֵיטָא בְּכָלָא. זְבָאִין אִינוּן בְּעֵלְמָא דִּין,
וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי.

תָּא חָזִי, כִּד הָאִי סְטָרָא בִישָׂא נַחַת וְשֵׂאט בְּעֵלְמָא,

לשון הקודש

מזה.

אֲשֵׁרִי חֶלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׂוֹדְבָקִים
בְּקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פְּרָאוּי וְנוֹתֵן לָהֶם
עֶצֶה לְהַנְצִיל מִכָּל הַצְּדָדִים הָאַחֲרִים שֶׁל
הָעוֹלָם, מִשּׁוּם שֶׁהֵם עִם קְדוּשׁ לְנַחֲלָתוֹ
וְחֶלְקוֹ, וְעַל כֵּן נוֹתֵן לָהֶם עֶצֶה בְּכָל
אֲשֵׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.
כִּא רָאָה, כְּשֶׁהֲצַד הֲרַע הַזֶּה יוֹרֵד

מֵהֶם וְלֹא־שֶׁתִּדְלָא בְּאוֹתוֹ הַחֶלֶק שֶׁלוֹ,
וְהָרִי בְּאֲרוּהָ.

כִּא רָאָה מַה כְּתוּב, (שם ה) רִגְלֵיהָ
יִרְדּוּת מְוֹת שְׂאוּל צְעָדֶיהָ יִתְמַכּוּ.
וּבְסוּד הָאִמוּנָה מַה כְּתוּב? (שם ג) דְרַכִּיָּה
דְרַכִּי נָעַם וְכָל נְתִיבְתֵיהָ שְׁלוֹם. וְאַלִּין
הֵם דְרַכִּי וְשְׁבִילֵי הַתּוֹרָה, וְהַכָּל אַחֲד.
זֶה שְׁלוֹם וְזֶה מְוֹת, וְהַכָּל הַפּוֹכִים זֶה

וְחָמִי עֹבְדֵיךָ דְבָנֵי נֶשָׂא, דְּאִינוּן כְּלָהוּ סְטָאִין
 אֲרַחֲמִיהוּ בְּעֵלְמָא. סָלִיק לְעֵילָא וְאַסְטִין לִזְנוּן, וְאַלְמָלָא
 דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַיִּים עַל עֹבְדֵי יְדוּי, לָא
 יִשְׁתְּאָרוּן בְּעֵלְמָא.

מַה כְּתִיב וַיְהִי כַּדְבָּרָה אֶל יוֹסֵף יוֹם יוֹם. כְּדְבָרָה,
 דְּסִלְקָא וְסָאֲטִי בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, וְאָמַר
 קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה בִישׁוּן כְּמָה דְלְטוֹרִין,
 בְּגִין לְשִׁיעָאָה בְּנֵי עֵלְמָא.

מַה כְּתִיב, וְלֹא שָׁמַע אֵלֶיךָ לְשָׁכַב אֲעֲלֶה לְהִיּוֹת
 עִמָּה. וְלֹא שָׁמַע אֵלֶיךָ, בְּגִין דְּאִיהוּ חַיִּים עַל
 עֵלְמָא. לְשָׁכַב אֲעֲלֶה, מַהוּ לְשָׁכַב אֲעֲלֶה. בְּגִין לְנִסְכָּא
 שְׁלִטְנִי, לְשִׁלְטָאָה עַל עֵלְמָא, וְשְׁלִטְנִי לָא שְׁלִטְא, עַד
 דְּאֲתִיְהִיב לִיה רְשׁוּ.

לשון הקודש

כְּמָה רְעוּת, כְּמָה מְלִשִׁינוּת, כְּדִי
 לְכַלּוֹת בְּנֵי אָדָם.

מַה כְּתוּב? וְלֹא שָׁמַע אֵלֶיךָ לְשָׁכַב
 אֲעֲלֶה לְהִיּוֹת עִמָּה. וְלֹא שָׁמַע אֵלֶיךָ –
 מִשׁוּם שֶׁהוּא חָס עַל הָעוֹלָם. לְשָׁכַב
 אֲעֲלֶה, מַהוּ לְשָׁכַב אֲעֲלֶה? כְּדִי לְקַחַת
 שְׁלִטּוֹן לְשִׁלְטַת עַל הָעוֹלָם, וְהַשְׁלִטּוֹן לָא
 שׁוֹלֵט עַד שְׁנַתְנַת לוֹ רְשׁוּת.

וּמְשׁוֹטֵט בְּעוֹלָם וְרוֹאָה אֶת מַעֲשֵׂי בְּנֵי
 הָאָדָם, שֶׁהֵם כָּלֵם סוֹטִים דְּרַבִּיחֵם
 בְּעוֹלָם, הוּא עוֹלָה וּמַשְׁטִין עֲלֵיהֶם,
 וְאַלְמָלָא שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עַל
 מַעֲשֵׂי יְדוּי, הֵם לָא הִיוּ נִשְׁאָרִים
 בְּעוֹלָם.

מַה כְּתוּב? וַיְהִי כַּדְבָּרָה אֶל יוֹסֵף יוֹם
 יוֹם. כְּדְבָרָה – שְׁעוֹלָה וּמַעֲלָה בְּכָל יוֹם
 וַיּוֹם, וְאָמַר לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

דָּבַר אַחַר לְשֹׁכֵב אֶעֱלֶה, כְּמֵה דְאֵת אָמַר, (ויקרא טו)
 וְלֹאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עִם טְמֵאָה. לְהִיזוֹת עִמָּה
 לְמִיּוֹחַב לָהּ רְבוּ וּבִרְכָאן וְסִייעָתָא. דְּאֶלְמֵלֵא סִיּוּעָא
 הָוָה לָהּ מְלַעֲיָלָא, לֹא אֲשֶׁתָּאֵר בְּעֵלְמָא אֶפִּילוּ חַד.
 אֲבָל בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַיִּים עַל עֵלְמָא,
 אֲשֶׁתָּאֵר עֵלְמָא בְּקִיּוּמִיהָ.

רַבִּי אָבָא אָמַר, כֹּלָא אִיחוּ אֲרַחָא חָדָא, אֲבָל יַעַר
 הָרַע הוּא דְקָא אָזִיל וּמִפְתִּי לֹון לְבִנֵי נָשָׂא,
 בְּגִין לְאַסְטָאָה אֲרַחֲיִיהוּ וְלֹאֲתִדְבַקָא בְּהוּ, בְּכָל יוֹמָא
 וְיוֹמָא, וּבְכָל עֵידָן וְעֵידָן. סְטִי לִיָּה לְבַר נָשׁ מֵאֲרַחָא
 דְקָשׁוּט, בְּגִין לְדַחֲיָא לִיָּה מֵאֲרַחָא דַחֲיִי, לְאַמְשַׁכָּא
 לִיָּה לְגִיחָנָם.

זַכָּאָה אִיחוּ מָאן דְּעָבִיד וְנָטִיר (נ"א זַכָּאָה מָאִי עָבִיד, נָטִיר)
 אֲרַחֲוִי וְשִׁבִילוֹי, בְּגִין דְּלֹא יִתְדַבַּק בִּיָּה. חֵינּוּ
 דְכַתִּיב וַיְהִי כַדְבָּרָה אֶל יוֹסֵף יוֹם יוֹם וְלֹא שָׁמַע

לשון הקודש

אֲבָל יַעַר הָרַע הוּא שְׁהוּלְךָ וּמִפְתָּה אֵת
 בְּנֵי הָאָדָם כְּדֵי לְהַסְטוֹת אֵת דְּרַכֵּיהֶם
 וְלִהְדַבֵּק בָּהֶם בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וּבְכָל עֵדָן
 וְעֵדָן. מִסְטָה אֵת הָאָדָם מִדְּרַךְ הָאֲמַת
 כְּדֵי לְדַחֲוֹתוֹ מִדְּרַךְ חַיִּים, לְמִשְׁךְ
 אוֹתוֹ לְגִיחָנָם.

אֲשֶׁרִיו מִי שְׁעוּשָׁה וְשׁוֹמֵר וְאֲשֶׁרִי מִי
 שְׁעוּשָׁה, שׁוֹמֵר דְּרַכֵּיו וְשִׁבִילָיו כְּדֵי שְׁלֵא

דָּבַר אַחַר לְשֹׁכֵב אֶעֱלֶה - כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא טו) וְלֹאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עִם
 טְמֵאָה. לְהִיזוֹת עִמָּה - לְתַת לָהּ גְדֻלוֹת
 וּבְרָכוֹת וְסִיּוּעָא, שְׁאֶלְמֵלֵא הִנֵּה לָהּ סִיּוּעָא
 מְלַמְעֵלָה, לֹא נִשְׁאָר בְּעוֹלָם אֶפִּילוּ
 אַחַד, אֲבָל מִשׁוּם שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 חַס עַל הָעוֹלָם, נִשְׁאָר הָעוֹלָם בְּקִיּוּמוֹ.
 רַבִּי אָבָא אָמַר, הַכֹּל הוּא דְרַךְ אַחַת,

אֵלֶיהָ, כְּמָה (נ"א כְּמָה) דְּאִיהִי אֲמַרַת לִיהּ בְּכַל יוֹמָא.
 דְּהָא רוּחַ מְסֻאָבָא, יַעַר הָרַע, אִיהוּ מְפַתִּי לִיהּ לְבַר
 נֶשׁ, בְּכַל יוֹמָא, לְשַׁכַּב אַעְלָה, גּוּ גֵיהֶנָם, וּלְאַתְדָנָא
 תַּפְּן, לְהִיּוֹת עִמָּה.

תָּא חַזִּי, כַּד בַּר נֶשׁ אֲתַדְפֵּק בְּהָהוּא סְטָרָא,
 אֲתַמְשֵׁד אֲבַתְרָה, וְאַסְתָּאב עִמָּה בְּהָא עֲלֵמָא,
 וְאַסְתָּאב עִמָּה בְּעֲלֵמָא אַחְרָא. תָּא חַזִּי, הָאִי סְטָרָא
 מְסֻאָבָא, מְנוּזָלָא אִיהוּ, לְכַלּוּכָא אִיהוּ. כְּדַכְתִּיב, (ישעיה
 6) צֵא תֹאמַר לוֹ, צוּאָה מִמֶּשׁ. וּבִיהּ אֲתַדֵּן מָאן
 דְּאַסְטִי אַרְחִוּי מִן אוּרִייתָא, וּבִיהּ אֲתַדְנִי אֵינוּן חֵיבִין
 דְּעֲלֵמָא, דְּלִית לֹון מְהִימְנוּתָא בְּקַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא.

מַה כְּתִיב, וַיְהִי כִּהְיוֹם הַזֶּה וַיָּבֹא הַפִּיטָה לַעֲשׂוֹת
 מְלֹאכְתּוֹ וְאִין אִישׁ מֵאַנְשֵׁי הַפִּיט שָׁם בְּפִיט.
 וַיְהִי כִּהְיוֹם הַזֶּה, יוֹמָא דִּיעַר הָרַע שְׁלֵטָא בְּעֲלֵמָא,

לשון הקודש

צד הטמאה הזה הוא מְנוּזָלָא, הוא
 מְלַכְלָדָא, ככתוב (ישעיה 6) צֵא תֹאמַר לוֹ,
 צוּאָה מִמֶּשׁ, ובו נדון מי שְׁמַסְטָה דְּרָכוּ
 מֵהַתּוֹרָה, ובו נדונים אותם הַרְשָׁעִים שֶׁל
 הָעוֹלָם שְׂאִין לָהֶם אַמוּנָה
 בְּקַדוּשׁ-כְּרוּד-הוּא.

מה כתוב? וַיְהִי כִּהְיוֹם הַזֶּה וַיָּבֹא
 הַפִּיטָה לַעֲשׂוֹת מְלֹאכְתּוֹ וְאִין אִישׁ
 מֵאַנְשֵׁי הַפִּיט שָׁם בְּפִיט. וַיְהִי כִּהְיוֹם

דְּכַב כּוּ, הִינּוּ מַה שְׂכַתוּב וַיְהִי כְּדַכְרָה
 אֵל יוֹסֵף יוֹם יוֹם וְלֹא שָׁמַע אֵלֶיהָ, כְּמוֹ
 וּבְמָה שְׁהִיא אוֹמַרַת לוֹ בְּכַל יוֹם. שְׁהִרִי
 רוּחַ הַטְּמָאָה, יַעַר הָרַע, מְפַתָּה אֶת
 הָאָדָם בְּכַל יוֹם לְשַׁכַּב אַעְלָה, בְּתוֹךְ
 הַגֵּיהֶנָם, וּלְהַדוֹן שָׁם, לְהִיּוֹת עִמָּה.

בַּא רְאָה, כְּשֶׁאָדָם נִדְבֵק לְאוֹתוֹ הַצַּד,
 נִמְשָׁד אַחֲרֶיהָ, וְנִטְמָא עִמָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וְנִטְמָא עִמָּה בְּעוֹלָם הָאַחֵר. בַּא רְאָה,

וְנַחְתָּא לְאַסְטָאָה לְבְנֵי נֶשָׂא. אִימְתִי, יוֹמָא דְאַתִּי בַר
נֶשׁ לְאַתְבָּא בְּתוֹנְבָתָא עַל חוּבוֹי, אוּ לְאַשְׁתְּדִלָּא
בְּאוּרֵייתָא, וְלִמְעַבְד פְּקוּדֵי דְאוּרֵייתָא. וְכִדִּין בְּהֵתוּא
זְמַנָּא נַחְתָּא, בְּגִין לְאַסְטָאָה לְבְנֵי עֲלָמָא.

וַיְבֹא הַבִּיטָה לַעֲשׂוֹת מְלֹאכְתּוֹ, בְּגִין לְאַשְׁתְּדִלָּא
בְּאוּרֵייתָא וְלִמְעַבְד פְּקוּדֵי דְאוּרֵייתָא, דְּאִיהוּ
מְלֹאכְתּוֹ דְּבַר נֶשׁ בְּהַאי עֲלָמָא. וְכִיּוֹן דְּעֵבִידְתָּא דְּבַר
נֶשׁ בְּהַאי עֲלָמָא, הוּא עֵבִידְתָּא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
בְּעֵי לִיה לְבַר נֶשׁ, לְמַהוּי תְּקִיפָא כְּאַרְיָא בְּכַל סְטְרוֹי,
בְּגִין דְּלֹא יִשְׁלוּט עֲלוּי סְטְרָא אַחְרָא, וְלֹא יִכֹּל
לְמַפְתִּי לִיה. מַה פְּתִיב וְאִין אִישׁ, לִית גְּבַר דִּיקוּם
לְקַבְּלִיה דִּי יִצְר הָרַע, וַיִּנַּח בֵּיה קֶרְבָּא כְּדָקָא יְאוּת.

כִּמְאִי אוּרְחִיה דִּי יִצְר הָרַע, בְּיִוֵן דְּחַמֵּי דְּלִית בַּר נֶשׁ
קָאִים לְקַבְּלִיה וְלֹא אֶנְחָא בֵּיה קֶרְבָּא, מִיָּד:

לשון הקודש

בעולם הזה. וכיון שעבודת האדם
בעולם הזה היא עבודת הקדוש ברוך
הוא, צריך לאדם להיות תקיף בארניה
בכל צדדיו כדי שלא ישלט עליו הצד
האחר ולא יוכל לפתות אותו. מה
כתוב? ואין איש, אין גבר שיעמד לפני
היצר הרע וילחם בו קרב פראוי.

מה דרכו של יצר הרע? פיון שרואה
שאין האדם עומד בנגודו ויוצא לקרב

הזה - היום שיצר הרע שולט בעולם
ויורד להשטין לבני האדם. מתי? היום
שבא אדם לשוב בתשובה על חטאיו,
או להשתדל בתורה ולעשות מצוות
התורה, ואז יורד באותו הזמן כדי
להשטין לבני האדם.

ויבא הביטה לעשות מלאכתו, כדי
להשתדל בתורה ולעשות מצוות
התורה, שהיא מלאכתו של האדם